

Erityisliikuntakortin käyttöönotto ja seniorikortin hinnan alentaminen

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta 22.5.2024

Liikuntakoordinaattori Olga Mononen

Liikunnan tukipalvelut

- Tukipalveluilla pyritään edistämään valittujen kohderyhmien liikunta-aktiivisuutta
- Tällä hetkellä uimahalleihin ja kuntosaleille on käytössä kuusi etukorttia
 - Seniorikortti
 - Vammaisliikuntakortti
 - EU:n vammaiskortti
 - Liikuntaneuvontakortti
 - K789-kortti
 - Urheiluakatemian vuositarra
- Lisäksi käytössä on alennusryhmät opiskelijoille, työttömille ja eläkeläisille. Maaseutualueen kuntosaleilla käyttö on maksutonta kaikille alle 18-vuotiaille.
- Vuonna 2023 kaikista uimahallikäynneistä (232 827) 20,7 % tehtiin seniorikortilla ja 2,4 % vammaiskorteilla

Viimeisimmät aloitteet koskien liikunnan tukipalveluita

- Vanhusneuvoston aloite ikääntyneiden liikuntamahdollisuuksista ja seniorikortista (21.6.2022)
 - Hinnasto 2023; seniorikortin 6kk hinnan laskeminen
 - Hinnasto 2024; seniorikorttiin lisätty 3kk tuotevaihtoehto ja hinnat jätetty yleiskorotuksen ulkopuolelle
 - Seniorikorttikysely lokakuussa 2023
- Valtuutettu Maija Kuivalaisen ym. valtuustoaloite erityisuimakortin käyttöönotosta (24.4.2023)
- Kuntalaisaloite maksuttomista uimahallikäynneistä diabeetikoille (5.1.2024)

Seniorikorttikysely

- Kyselyllä selvitettiin ikääntyneiden liikkumistottumuksia sekä seniorikortin ja liikuntapalveluiden käyttöä
- Kysely teetettiin 1.-31.10.2023 ja vastauksia saatiin 537 kpl
 - Vastaajien keskimääräinen ikä 72 vuotta ja suurin vastaajaryhmä 70-79-vuotiaat
 - Vastaajista 81,5 % asui keskusta-alueella
- Liikkumissuositukset täyttyivät 14 %:lla vastaajista
- Seniorikortti oli käytössä 45,8 %:lla vastaajista
- **Seniorikortittomista**
 - **24,6 % oli kiinnostunut seniorikortin hankinnasta**
 - **24 % ei tiennyt seniorikortista**
 - **15,3 % koki seniorikortin liian kalliiksi**
- Seniorikortittomat kokivat liikkumiskykynsä hieman paremmaksi verrattuna seniorikorttia käyttäviin
- Seniorikortilliset kokivat puolestaan terveytensä ja fyysisen kuntosensa hieman paremmaksi kuin seniorikortittomat

Seniorikorttikampanja

- Seniorikorttikampanjalla pyrittiin tavoittamaan uusia asiakkaita ja selvittämään alennetun hinnan vaikutusta ostettujen seniorikorttien määrään
- Alennuskampanja (-25 % keskusta-alueen seniorikortista) oli voimassa 1.-31.10.2023
- **Vaikutus seniorikorttien myyntiin**
 - Korteja myytiin kampanjan aikana 391 kappaletta, joka oli enemmän kuin nelinkertainen määrä edellisvuoden lokakuuhun verrattuna
 - Vuoden 2023 kokonaismyynti oli ennätykselliset 1029 seniorikorttia
- **Vaikutus uimahallikäynteihin**
 - Loppuvuoden uimahallikäynnit seniorikortilla kasvoivat 23,6 % edellisvuoteen verrattuna (loka-joulukuu)
 - Alkuvuonna 2024 seniorikorttikäyntejä oli keskimäärin 6249 kuukaudessa, kun 2023 vastaava luku oli 4708

Seniorikortin hinnan alentaminen ja erityisliikuntakortin käyttöönotto

Seniorikortin hinnan alentaminen

- Keskusta-alueen seniorikortin hintaa alennetaan 1.9.2024 alkaen seuraavasti
 - 25 €/3kk (~~33,60 €~~)
 - 50 €/6kk (~~67,10 €~~)
 - 100 €/12kk (~~134,20 €~~)
- Hinnan alentamisella pyritään edistämään yli 65-vuotiaiden joensuulaisten liikunta-aktiivisuutta
- Vaikutusta arvioidaan seniorikorttien lukumäärän ja toteutuneiden uimahallikäyntien perusteella
- Muutos ei koske maaseutualueen seniorikorttia, jonka nykyinen hinta on 25 €/12kk

Erityisliikuntakortin käyttöönotto

- Erityisliikuntakortin käyttöönotolla pyritään edistämään vammaisten ja pitkäaikaissairaiden joensuulaisten liikunta-aktiivisuutta
- Erityisliikuntakortti otetaan käyttöön Joensuun liikuntapalveluissa 1.9.2024 alkaen seuraavilla hinnoilla ja myöntämiskriteereillä
- **Keskusta-alueen erityisliikuntakortti (uimahalli- ja kuntosali)**
 - 25 €/3kk, 5-16-vuotiaat 12,50 €
 - 50 €/6kk, 5-16-vuotiaat 25 €
 - 100 €/12kk, 5-16-vuotiaat 50 €
- **Maaseutualueen erityisliikuntakortti (kuntosali)**
 - 25 €/12kk
 - Alle 18-vuotiaat maksutta

- **Erityisliikuntakorttiin on oikeutettu, mikäli vähintään yksi seuraavista kriteereistä täyttyy**
 1. EU:n vammaiskortti
 2. Päätös Kelan hoito-, vammais- tai kuntoutustuesta
 - Alle 16-vuotiaan korotetusta tai ylimmästä vammaistuesta
 3. Kelakortin tunnus
 - 203 – Astma, keuhkoahtaumatauti
 - 103 – Diabetes
 - 108 – Lihastauti
 - 109 tai 303 – MS-tauti
 - 110 – Parkinsonin tauti
 - 111 – Epilepsia
 - 112 tai 188 – Psykiatriset sairaudet
 - 202 – Reuma
 - 206 – Sepelvaltimotauti
 - 201 – Sydämen vajaatoiminta
- **Oikeus erityisliikuntakorttiin todistetaan kassalla tai palvelupisteellä**

Kriteeristön taustalla

- Joensuun liikuntapalveluiden nykyiset tukipalvelut
 - mm. vammaisliikuntakortti, EU:n vammaiskortti ja seniorikortti
- Paralympiakomitean suositukset
- Muiden kuntien kriteeristöt ja kokemukset
- Soveltavan liikunnan tilanne kunnissa –raportin tiedot
- Valtioneuvoston asetus vaikeiden ja pitkäaikaisten sairauksien lääkehoidon kustannusten korvaamisesta
- Tutkimukset liikunnan vaikutuksista pitkäaikaissairauksien hoidossa
- Valmistelun esittely Joensuun vammaisneuvostolle

Kriteerit 1/3

- EU:n vammaiskorttiin on oikeutettu seuraavilla päätöksillä

Kelan etuudet ja palvelut:

- alle 16-vuotiaan vammaistuki
- 16 vuotta täyttäneen vammaistuki
- eläkettä saavan hoitotuki
- kuulovammaisen tulkkauspalvelu (A)
- kuulo- ja näkövammaisen tulkkauspalvelu (A)
- puhevammaisen tulkkauspalvelu (A).

Muut päätökset:

- vammaispalvelulain mukainen päivätoimintapäätös
- vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelupäätös
- sosiaalihuoltolain mukainen liikkumisen tuen päätös (ns. kuljetuspalvelupäätös)
- päätös saattajapalvelusta (A)
- näkövammaiskortti (A)
- omaishoidosopimus (vammaiskortti tarkoitettu omaishoidettavalle) (A)
- vammaispalvelulain mukainen palveluasumispäätös (A)
- päätös vammaispalvelulain mukaisesta henkilökohtaisesta avusta (A)
- erityishuolto-ohjelman mukainen päätös ja siihen liittyvät palvelut (A)
- erityisen tuen päätös (A)
- hengityshalvauspäätös (A).

Kriteerit 2/3

- Kelan hoito-, vammais- ja kuntoutustukea voi saada

Sinulla voi olla oikeus hoitotukeen, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

- Olet kokopäiväisesti eläkkeellä
- Sinulla on lääkärin toteama vamma tai sairaus
- Toimintakykysi on heikentynyt vähintään vuoden ajan
- Tarvitset vamman tai sairauden takia apua tai ohjausta

Sinulla voi olla oikeus vammaistukeen, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

- Sinulla on lääkärin toteama vamma tai pitkäaikainen sairaus
- Toimintakykysi on heikentynyt vähintään vuoden ajan
- Sinulle aiheutuu vammasta tai sairaudesta haittaa tai tarvitset niiden takia apua tai ohjausta
- Et saa eläkettä tai muuta korvausta, jonka perusteella sinulla saattaisi olla oikeus eläkettä saavan hoitotukeen

Voit saada kuntoutustukea tai työkyvyttömyyseläkettä Kelasta, kun seuraavat ehdot täyttyvät:

- Sairaus tai vamma estää kohtuullisen toimeentulon turvaavan työnteon. Kela arvioi, miten sairaus vaikuttaa työkykyyn.
- Olet 16–64-vuotias
- Sinulla on lääkärinlausunto (B-lausunto), jossa on hoito- tai kuntoutussuunnitelma. Hoito- tai kuntoutussuunnitelma voi olla myös erillinen liite. Lue lisää Kelan kuntoutukseen hakemisesta.
- Olet asunut Suomessa vähintään laissa vaaditun ajan. Vaatimuksen ei kuitenkaan tarvitse täytyä, jos työkyvyttömyytesi on alkanut Suomessa asuessasi ennen kuin olet täyttänyt 19 vuotta tai jos olet saanut aiemmin alle 16-vuotiaan vammaistukea.
- Muut eläkkeesi ja korvauksesi jäävät alle tulorajan. Lue, miten perhesuhteesi ja saamasi tulot tai korvaukset vaikuttavat kansaneläkkeesi määrään.

Kriteerit 3/3

- Kelakortin tunnukset (vrt. muut kunnat)
 - 203 – Astma, keuhkohtaumatauti
 - 103 – Diabetes
 - 108 – Lihastauti
 - 109 tai 303 – MS-tauti
 - 110 – Parkinsonin tauti
 - 111 – Epilepsia
 - 112 tai 188 – Psykiatriset sairaudet
 - 202 – Reuma
 - 206 – Sepelvaltimotauti
 - 201 – Sydämen vajaatoiminta

https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2021/09/Soveltavan_liikunnan_tilanne_kunnissa_2019_saavutettava.pdf

Taulukko 41.

Vastauksissa mainitut Kela-kortin tunnukset ja diagnoosinumerot.

Sairaus	Kela tai diagnoosikoodi	Mainintojen määrä*
Parkinsonin tauti ja siihen verrattavat liikehäiriöt	Kela 110:	15
Diabetes, insuliinihoito	Kela: 103	15
MS-tauti ja Dimetyylifumaraatti, glatirameeriasetaatti, interferoni beeta ja teriflunomidi MS-taudin hoidossa.	Kela: 109, 303	15
Krooninen sepelvaltimotauti ja krooniseen sepelvaltimotautiin liittyvä rasva-aineenvaihdunnan häiriö	Kela: 206	15
Vaikeat psykoosit ja muut vaikeat mielenterveyden häiriöt ml masennus	Kela: 112, 118. diagnoosi: f32.2, f33.2	14
Hajapesäkkeiset sidekudostaudit, reumaattiset niveltulehdukset ja niihin verrattavat tilat sekä niihin liittyvä lääkintä	Kela: 202, 293, 313	14
Krooninen keuhkoastma ja sitä läheisesti muistuttavat krooniset obstruktiiviset keuhkosairaudet	Kela: 203	14
Lihassairaus (Myasthenia gravis ym.)	Kela: 108. tautiluokitus: g10, g11, g12, g13, g35, g70, g73	12
Epilepsia ja siihen verrattavat kouristustilat	Kela: 111	12
Krooninen sydämen vajaatoiminta	Kela: 201	11
Elinsiirron tai kudossiirron jälkitila	Kela: 127	2
Syövät	Kela: 130, 191, 192, 197, 198. Tautiluokitus: c00-c96	2

*Kunta on ilmoittanut vähintään yhden asianomaiseen tautiryhmään kuuluvan tunnuksen.

Lähteet

- Vammaiskortit Joensuun liikuntapalveluissa [Vammaiskortti - joensuu.fi](https://www.joensuu.fi/vammaiskortti)
- Liikuntapalveluiden hinnasto <https://www.joensuu.fi/documents/144181/3210275/Liikuntapalveluiden+Hinnasto+2024+.pdf/d32f188b-8ae6-0888-339a-30e15be5dfd7>
- Soveltavan liikunnan tilanne kunnissa -raportti [https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2021/09/Soveltavan liikunnan tilanne kunnissa 2019 saavutettava.pdf](https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2021/09/Soveltavan_liikunnan_tilanne_kunnissa_2019_saavutettava.pdf)
- Valtioneuvoston asetus vaikeiden ja pitkäaikaisten sairauksien lääkehoidon kustannusten korvaamisesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161149>

Tehdään yhdessä
Joensuusta
liikkuvampi!